

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

De personen die zich van heden aan den *Postrijder* abonneeren voor het jaar 1873, zullen het blad *kosteloos* ontvangen tot den eersten januari aanstaande.

TONGEREN, DEN 16 NOVEMBER.

De Postrijder aan zijne lezers.

Wij zijn weer eens gekomen op dat tijdstip van het jaar waar de koude herfstwind de bladeren doet vallen. De herfst ontbloeit niet alleen de boomen van hun prachtig zomer-tooiel; de wind van november is ook soms noodlottig voor de papiere bladeren welke onder de drukpers uitkomen.

Geloof het vast, lezers van den *Postrijder*, gedurende de zes weken die het Nieuwjaar voorafgaan, zit menige gazetschrijver met de handen in het haar, uit vrees voor het schrikkelijk oogenblik van de hernieuwing der abonnementen. Gedurende een lang jaar heeft de gazette man zijn best gedaan om het blad aan alle kanten zwart te maken, hij heeft zijne lezers alles opgedischt wat van hunnen smaak kon zijn; zijn geweten van geknabbeld papier zegt hem dat hij zich niets te verwijten heeft, maar dat is niet voldoende om hem gerust te stellen.

Zou de lezer wel content geweest zijn? Zou de geabonneerde niet te klagen hebben? Zou hij zijn abonnement voor het aanstaande jaar nog hernieuwen?

Dat zijn allemaal vragen die den ongelukigen gazette man van kop tot teen doen sidderen en beven.

Dan steekt hij zijne beste pen in den inktkoker, hij schildert boven aan den gevel van zijn blad eene schoone groote hand met eenen langen vinger en hij schrijft er onder: «Wie » zich voor toekomend jaar abonneert krijgt » potdoorie het ding zes weken lang voor » niets. »

De *Postrijder* heeft de gewoonte niet van veel te beloven en weinig te geven. Hij wil aan den pachter niet wijs maken dat hij hem drie maanden vooruit zal zeggen hoeveel de prijs van tarwe en rogge zal op of afslaan en hij verzekert niet dat alle jonge meisjes, die zich van heden aan den *Postrijder* abonneeren, eenen man zullen krijgen eer het jaar 1873 uit is; maar hij gaat zoo stillekens zijnen gang, zonder beloften te doen die hij niet zou kunnen houden en, onder ons gezegd, hij meent nog al zoo half en half zijne lezers voldaan te hebben.

TUE-TOUT.

VERHAAL UIT DE LIJFSTRAFFELIJKE RECHTSPLEGING.

(VERVOLG)

Op dit gezicht maakte een plotselinge woede, gepaard met verbazing, zich van al de overigen meester. Zij grepen instinktmatig hunne messen en geweren. Maar Tue-Tout, zonder den schijn aan te nemen, van die beweging op te merken, herhaalde eenvoudig het bevel: «Op marsch!»

Toen volgden deze woeste mannen, betoovert door die stem, dien dreigenden blik, en vooral die koelheid, als slaven hunnen meester.

Een andere maal hadden zij zich meester gemaakt van een kasteel, dat zij geheel hadden uitgeplunderd. Na de plundering zetten zij zich aan tafel in de eetzaal en lieten zich door de knechts bedienen. De eigenaar was afwezig. Na den maaltijd, waarop zoo als gewoonlijk de dronkenschap volgde, trokken zij terug, toen Tue-Tout besloot, dat de bedienden van den staat van dronkenschap, waarin de roovers zich bevonden, zouden kunnen gebruik maken om hen te volgen, om hunne schuilplaats te ontdekken zonder dat men het bemerkte.

— Duivels! zeide hij, ik heb nog iets vergeten. En hij keerde op zijne schrede terug; de anderen volgden hem.

— Gij, zeide hij tot de bedienden, die ten getalle van drie waren, plaats u daar, recht voor mij.

Toen haalde hij zijne pistool te voorschijn en schoot den eersten door de hersens. De twee anderen vielen op de kniën.

— Niets is zoo dienstig voor de spijsverteering, en hij doodde den tweeden.

In Gods name wat wil men dan voor zeven frank per jaar hebben? Zeven frank per jaar dat is nog niet eene cent per dag en daarvoor krijgt men den *Postrijder* drie maal per week van den eersten januari tot den laatsten december!

De *Postrijder*, ziet-je wel, zoekt altijd de vrede in het politiek huisgezin te houden. Hij houdt wel niet veel van de liberalen, waarvan de beste, volgens hem, niet deugt, maar hij verlangt nog meer die verdwaalde schapen op den rechten weg terug te brengen dan hen te zien verongelukken in den afgrond dien zij voor het land open graven.

In tijd van kiezing toont hij aan zijne medeburgers den waren weg van eer en burgerplicht. Dan gebeurt het wel eens dat die goede Tongenaren zich laten bedriegen en in de strikken vallen der liberale verleiders; de *Postrijder* betreurt en beklagt de verblindheid van zoo menige onnoozele menschen, doch hij troost zich in de gedachte dat hij manhaftig op den post van eer gebleven is, wanneer andere met zak en pak als laffaards dien eerepost verlieten.

Dan ontmaskert hij die valsche profeten die op de geuzen banketten gaan in de handen klappen op de redevoeringen van mannen die gezworen hebben den godsdienst in de scholen en in de kerkhoven den hals te breken en die hier in Tongeren den onnoozelen kiezer wijs maken dat zij geenszins vijandig zijn aan het godsdienstig onderwijs en aan de christelijke begrafenis. En dan alweer gebeurt het eens dat de geuzen, door loozen praat, de onnoozele menschen kunnen appelen voor citroenen verkoopen. Doch, wordt hierdoor de goede tongersche burger, zonder dat hij het weet, op den verloren weg gebracht, dan toch kan de *Postrijder* zich alweer het getuigenis geven dat hij al gedaan heeft wat in zijne macht was om zijne medeburgers in den rechten weg te houden.

Onze groote Paus, Pius IX, zeide onlangs dat hedendaags de gazetschrijvers veel meer invloed hebben dan de pastoors, om het goed te doen zegepralen.

Wij willen deze woorden niet toepassen op den *Postrijder*, doch wij kunnen niet nalaten aan alle weldenkende menschen deze woorden te herhalen, om hun te herinneren dat het hun plicht is de katholieke bladeren te ondersteunen. En dewijl de *Postrijder* het eenigste vlaamsch katholiek blad is van het arrondissement Tongeren, zoo moeten de weldenkende

Toen hij eene andere pistool zocht om die op den derde te lossen, naderde een der bandieten en doodde den ongelukkige.

— Wie had u dat bevolen? zegde Tue-Tout op barschen toon, terwijl zijn oog van woede fonkelde.

— Op mijne eer, kapitein, ik dacht dat hoe eerder de zaak was gedaan, het des te beter zou zijn.

Maar Tue-Tout ging met woede heen en weder zonder hem te hooren, alsof hij een middel zocht om deze inbreuk op zijne bevelen te straffen. Vervolgens bleef hij eensklaps staan en zich glimlachende met de hand voor het voorhoofd slaande, zegde hij:

— Ik zoude waarlijk boos worden, geloof ik; ik was wel goed. Als ik slechts mijnen derden man heb, dat is mij voldoende, en de spijsverteering zal volledig zijn.

En bedaard hem naderende, die den knecht had gedood, schoot hij hem door het hart. Vervolgens, alsof er niets bijzonders was gebeurd, zegde hij: «Op marsch!»

IX.

Op den bodem des afgronds.

De bende was de schrik des lands geworden. De naam van Tue-Tout was in alle dorpen verspreid als die van een monsterachtig en afschuwelijk wezen; men sprak dien slechts met schrik uit. Niemand had het vreeselijke opperhoofd gezien, maar iedereen stelde hem zich voor onder vreeselijke en bovenmenselijke gedaanten. Als men aan een boer had gezegd, dat hij slachtanden had als een wild zwijn, manen als een leeuw of horens als de duivel, hij zou het geloofd hebben. Het was een fantastisch wezen gelijk die in de legenden:

Maar het gerecht is in het algemeen minder

menschen van ons arrondissement zich geen drie maal bedenken om zich aan den *Postrijder* te abonneeren. Dat spreekt gelijk een boek.

Dus, menschen van binnen en buiten de stad, haast u om u te doen inschrijven, het bureel van den *Postrijder* is open, alle dagen, van s'morgens tot s'avonds.

Kamer.

In de voorlaatste zitting heeft de Kamer mededeeling gekregen van verscheidene wetsontwerpen. Een der belangrijkste is een ontwerp van wet waardoor de minister van binnenlandsche zaken een krediet van 20 miljoen vraagt voor bouwing en meubeleering van schoolhuizen.

De 20 miljoen, zegt het *Hundelsblad*, die door het ministerie gevraagd worden ten dienste van het onderwijs, antwoordt andermaal treffend op de bewering der doktrinaires, dat onze partij enkel de verdonkering van het verstand wil.

De hooger aangehaalde ontwerpen zijn voordeelig en nuttig aan het publiek; deca zullen de Bara's aan de Kamer niet eene massa tijd doen verliezen door nuttelooze interpellatiën?

Daaraan is niet te twijfelen.

Een blad van Brussel zegt dat het de onruststokers reeds geheimzinnig ziet rondloopen en fluisteren, met het *air* van Demosthènes die zijne redevoeringen bij het gebulder der zee repeteerde; het ziet er dwalen met de haren in wanorde, de oogen vlamdend, het voorhoofd met dreigende wolken bezet.

Wij zitten dus in afwachting.

Sechte boeken en dagbladen.

Het is aan niet een weldenkend mensch onbekend, zegt de *Gazette van Dixmude*, welken rampzaligen invloed het lezen van slechte schriften op den persoon, op de familie en geheel de samenleving uitwerkt. Het is dan niet te verwonderen dat de Kerk het koopen en lezen van slechte boeken en slechte gazet-ten verbiedt. Dit verbod is niet nieuw; immers dit heeft altijd bestaan sedert dat de vijanden van God en van de Kerk hetzelfde hebben uitgelokt door onder de geloovigen slechte schriften te verspreiden. De bisschoppen van België, in Sijnode vereenigd, hebben over vele jaren dit verbod herinnerd, door gezamenlijk eenen herderlijken brief aan al de katholieken des lands te richten. Z. Hoogw. Mgr Dechamps, aartsbisschop van Mechelen, heeft, vooraleer hij naar Rome vertrok, op eene bijzondere

lichtgeloovig dan zij, die het moet beschermen, en als het aan God gelooft, gelooft het zeer weinig aan den duivel. De magistraten, die sedert langen tijd de bende vervolgden, derzelver stoutheid van dag tot dag ziende toenemen, besloten krachtige maatregelen te nemen. Alle openbare rijtuigen werden begeleid door een peloton gendarmerie. Liniemilitairen trokken het gehele land door en doorkruisten het bosch in alle richtingen, maar de bandieten, verscholen in hunne onzichtbare en ontoegankelijke verblijfplaats, trotseerden alle nasporingen.

Intusschen was hun aantal verminderd. Telkens aanvallende en aangevallen wordende, zagen zij van tijd tot tijd een van hen onder de kogels der gendarmen vallen. Wat meer is, de scherpe wacht, die op de wegen werd gehouden, maakte hunne tochten nagenoeg onmogelijk. De nood begon zich bij hen te doen gevoelen en de ongehoorzaamheid met hem. Het opperhoofd verontrustte zich weinig daarover, daar hij even onverschillig was omtrent het leven als den dood. Hij bracht zijne dagen door in het woud, alleen en somber, en sliep dikwijls zelfs niet in de grot.

Er ontstond eene samenzweering tegen hem. Men benoemde een opperhoofd terwijl hij afwezig was en men besloot, hem bij zijne komst te vermoorden.

Op zekeren avond dat hij na drie dagen afwezigheid in de grot terug kwam, vraagde hij de touw ladder; men wierp hem die toe. Hij daalde zonder verbinding neder, ging den nauwen gang door zonder het minste gerucht van binnen te hooren, hetgeen hem vreemd voorkwam.

— Ho! ho! — zegde hij tot zich zelve, het schijnt dat zij heden avond niet oorlogszuchtig gezind zijn.

Hij kwam eindelijk op de plaats, welke men de eerezaal noemde. Maar daar bleef hij plotse-ling staan. Op den achtergrond dozer zaal, waar

wijze de aandacht van zijne geestelijkheid op dit verbod ingeroepen.

De oproep was niet te vergeefs gedaan; want de pastoors en andere leden der geestelijkheid hebben overal prijzenswaardige pogingen aangewend om in hunne parochiën, als verderfelijke planten, de slechte en anti gods-dienstige bladen uit te roeien die er onder een valschen vorm wortel hadden geschoten.

De Kerk is eene Moeder die bestendig voor de geestelijke noodwendigheden harer kinderen waakt; zij heeft het recht en het is hare plicht hun te verbieden al wat nadeelig is, en hun aan te bevelen al wat hun nuttig kan wezen.

De geestelijke overheid verbiedt het lezen van slechte gazetten, omdat zij weet dat deze dagbladen geene enkele gelegenheid laten voorbijgaan, zonder beurteilungen al de leerstelsels van den godsdienst, al de instellingen der Kerk, hare bedienaars, de bisschoppen en den Paus zoowel als de eenvoudige priesters bijna dagelijks aan te randen; — omdat zij weet dat die dagbladen het grootste deel van den tijd onzedige feuilletons mededeelen, die de slechtste driften aanhitsen. Indien de goddeloosheid zoo veel voortgang op onze dagen maakt, indien zoo vele vergaderingen tot stand komen om het volk te bederven, is het bijzonder aan de slechte gazetten dat dit kwaad te wijten is.

De geestelijke overheid heeft dus duizendmaal gelijk, en het is hare plicht het lezen van zulke bladen te verbieden, en door dit verbod, zoo men er zich aan gedraagt, bewijst zij den grootsten dienst aan de huisgezinnen en aan de samenleving.

Wij begrijpen niet hoe een weldenkend mensch de pretentie kan hebben te zeggen, te willen toonen dat hij aan den katholieken godsdienst verkleefd is, en aan een dagblad geabonneerd blijft, dat elken dag dien godsdienst bestrijdt; wij begrijpen niet hoe een mensch kan gelooven een kind der H. Kerk te zijn, en eene gazet te betalen en in huis te hebben, die bijna elken dag die Kerk beledigt, smaadt en bespot. Dit is een onzin, eene tegenstrijdigheid. Wil men waarlijk katholiek zijn, dan moet men in alles aan de Kerk gehoorzamen; zoo men haar niet wil gehoorzamen, kan men vrijdenker, liberaal en franc-maçon zijn, maar wezenlijk katholiek nooit!

Kunst- en Letternieuws.

Wij hebben ontvangen: *La question militaire en Belgique*, par Ch. Woeste. Een boekdeel kl. 8° van 124 bladz. Dit werk, door een advocaat

slechts een enkel licht brandde, bemerkte hij zijne mannen, tegen den rotsmuur gerangschikt, even als een peloton soldaten onder de wapenen. Deze sombere, stuurische gedaanten, die onbewe-gelijke lichamen, die verroeste karabijnen, dat alles slechts karig verlicht door eene rookende harsfakkelt, vormde een vreemd en vreeselijk schouwspel. Tue-Tout begreep terstond zijne positie, maar hij bleef bedaard. Hij naderde eenige schreden, ging in het midden der zaal staan, wierp zijn geweer op zijde, ontblootte zijne borst en riep met forse stem: «Legt aan!»

Geene enkele karabijn bewoog zich.

— Welnu, hernam hij met eene soort van beleedigde waardigheid, sedert wanneer gehoorzaamt men mij niet! ... ben ik het opperhoofd niet meer?

Een somber en akelig stilzwygen volgde deze woorden.

Hij deed nog eenige schreden, ging langzaam, met een ernstig gelaat die onbedriegelijke spooksels voorbij, even als een generaal, die zijne troepen inspekteert. Vervolgens ging hij op zijn eerste plaats staan.

— Pas op! riep hij uit. Wij zullen het bevel herhalen. Let op: drie op het hoofd, drie op het hart en drie op de beenen. Legt aan!

Men hoorde een geklikklak van geweerkolven, maar eenieder hield het zijne in eene verschillende richting.

— Vaardig.

Eene enkele karabijn werd op de borst van Tue-Tout gericht.

Een dapper man onder de tien, hernam hij, dat is niet veel! Aha! zijt gij het, Borgneau? bravo! mijn jongen, ik heb u nooit zoo stoutmoedig gezien; dat belooft veel, Kom aan, vol-eindig. Vuur!

(Wordt vervolgd.)